18001651

Provincie Zeeland

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

PROVINCIE ZEELAND
AFD. SG AMBT.
AFD. TERMIJN pb - Sta
DATUM 24 JAN. 2018
DOC NR.
ZAAK NR.
CLASS.

Gedeputeerde Staten

de voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
Voortgangsbericht Kavelruilbureau Zeeland	18001326	mr. J.C. Wedts de Swart +31 118 752114	24 JAN. 2018

Middelburg, 23 januari 2018

Geachte voorzitter,

Het Kavelruilbureau Zeeland bestaat vijf jaar. In tegenstelling tot wat de naam wellicht doet vermoeden, staat dit begrip voor een integrale werkwijze. Een werkwijze waarbij wensen en ideeën van particulieren en ondernemers verbonden worden met maatschappelijke opgaven van diverse overheden die in Zeeland actief zijn (en visa versa). In dit open en energieke proces staan de begrippen vrijwilligheid, integraliteit en samenwerking centraal. Om ruilprocessen te stimuleren zijn daarnaast de 'provinciale grondbank' en de aanwezigheid van gebiedskennis van essentieel belang.

Het Kavelruilbureau dient een aantal doelen:

1. Bijdragen aan de agrarische structuurverbetering in Zeeland
2. Verwezenlijken van maatschappelijke en particulieren doelen

We mogen de conclusie trekken dat de werkwijze van het Kavelruilbureau voldoet: in vijf jaar tijd is namelijk ruim 4300 hectare op vrijwillige basis geruild via 134 kavelruilovereenkomsten. Daarbij waren zo'n ruim 600 burgers, ondernemers en medeoverheden betrokken.

Kavelruilen bevordert de agrarische structuurverbetering. Dit is een noodzakelijke randvoorwaarde voor Zeeuwse landbouwers om ook in de toekomst goed te kunnen blijven ondernemen. Maar, de geruilde hectares hebben niet alleen bijgedragen aan de agrarische structuurverbetering. Er zijn ook een groot aantal maatschappelijke doelen op vrijwillige wijze verwezenlijkt. Er zijn wegen gerealiseerd (vb. N61, verbreding Sloeweg, nieuwe afslag A 58 nabij Goes), fietspaden aangelegd of verbeterd (vb. Gerbenesseweg Nisse, Groede, Scharendijke, Korenweg Lewedorp), waterlopen/Kaderrichtlijn water gerealiseerd (vb. Waarde, Gaternissekreek), ook kon de watertoevoer naar het nieuwe gemaal Schore verbreedt worden, het industrieterrein Smokkelhoek geoptimaliseerd, er zijn natuurgebieden ontwikkeld (vb. Yerseke Moer, Zwaakse Weel, Grote Gat). Ook een minder zichtbaar opgaven, zoals verkeersveiligheid, wordt door het vrijwillige kavelruilproces bevorderd. Dit wordt gerealiseerd door het laten afnemen van verkeersbewegingen van landbouwvoertuigen over de (spoor)wegen door kavelconcentratie.

Exemplarisch voor de werkwijze van het Kavelruilbureau vormen de twee kavelruilprocessen rond het fietspad Arnemuiden-Lewedorp die eind 2017 zijn afgerond. Voor dit tracé diende ± 1 hectare verkregen te worden. Deze twee processen hebben geresulteerd in een kavelruil waarin uiteindelijk 300 hectare vrijwillig van eigenaar wisselde binnen anderhalf jaar tijd. Naast de medewerking van de direct betrokken grondeigenaren langs het nieuwe tracé en andere private partijen, konden deze kavelruilen ook plaatsvinden door de inzet van gronden van de gemeente Middelburg, Waterschap Scheldestromen, het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf) en de Provincie.

Kenmerkend voor de aanpak is dat naast het verkrijgen van de benodigde grond voor het fietspad ook vele andere doelen in Zeeland zijn of worden gerealiseerd:

- In de directe omgeving van Arnemuiden is de waterhuishouding geoptimaliseerd (sloten verbreed en verlegd).
- Het aantal tractorbewegingen over de wegen is afgenomen. Uit een berekening (Kadaster) is gebleken dat er dóór de dorpskern van Arnemuiden en over de spoorwegovergang aldaar maar liefst 270 tractorbewegingen per jaar minder plaatsvinden . Dit komt de verkeersveiligheid ten goede.
- Een deel (lengte ca. 1600 meter/ 1,6 hectare) van de KRW (KaderRichtlijn Water) Kleverskerke kan worden gerealiseerd.
- De landbouwkundige structuur is verbeterd. Met name door het clusteren van landbouwpercelen en vergroting bedrijfsomvang.
- Natuurdoelstellingen Braakman (peilverhoging + inrichting ruim 8 ha) aansluitend aan bestaande natuur worden gerealiseerd.

De komende jaren staat Zeeland voor uitdagingen. Deze heeft de provincie vormgegeven in vier maatschappelijk opgaven: Zichtbaar Zeeland, Beleef Zeeland, Energietransitie en circulaire economie en Aantrekkelijk Zeeland. Ook vanuit de investeringsagenda moeten de nodige opgaven gerealiseerd worden (bijvoorbeeld infrastructurele opgaven en natuur). De werkwijze van het Kavelruilbureau, de inzet van de grondbank en de aanwezige gebiedskennis hebben de afgelopen jaren bewezen om ook behulpzaam te zijn bij het realiseren van deze opgaven.

Ook Europa onderkent het belang van het optimaliseren van het landelijk gebied. Binnen het Europese Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP-3) is er EU-budget beschikbaar voor investeringen in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven. De werkwijze van het Kavelruilbureau Zeeland past binnen dit programma. Recent is er vanuit Europa voor de periode tot 2020 een subsidie toegekend van € 1,5 mln.

De komende jaren zullen wij energie blijven steken in het (door)ontwikkelen en op zoek gaan naar mogelijkheden voor verdere samenwerking. Hierdoor blijft Zeeland aantrekkelijk voor haar inwoners, ondernemers en recreanten.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris